30/08/2019

Αρχή της Ινδίκτου: Μια προσευχή για το Περιβάλλον

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αμερικής

Αρχιεπισκοπική Εγκύκλιο για την Αρχή του Εκκλησιαστικού Έτους και την Ημέρα Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος, δημοσίευσε ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος.

Ο Αρχιεπίσκοπος, όπως και η Α.Θ.Π ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, αναφέρεται στο μήνυμά του στην μεγάλη ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος. Κάνει λόγο για τις σημαντικές πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριάρχη και υπενθυμίζει ότι από το 1989, “μὲ τὴν ἔμπνευση τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Δημητρίου, κάθε 1η Σεπτεμβρίου τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἑορτάζει τὴν ἔναρξη τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, μὲ εἰδικὴ προσευχὴ γιὰ τὴν προστασία τῆς δημιουργηθείσης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσεως”

Η Αρχιεπισκοπική Εγκύλιος

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους Ἀρχιερεῖς, τοὺς Εὐλαβεστάτους Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους, τοὺς Μοναχοὺς καὶ Μοναχὲς, τοὺς Προέδρους καὶ τὰ Μέλη τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, τοὺς Ἐντιμοτάτους Ἄρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ Ἡμερήσια, Ἀπογευματινὰ καὶ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τὶς Φιλοπτώχους Ἀδελφότητες, τὴν Νεολαία, τὶς Ὁμογενειακὲς Ὀργανώσεις καὶ τὸ

Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Προσφιλεῖς Ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Πρὸ τριάντα ἐτῶν, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀπηύθυνε ἔκκληση πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, προτρέποντὰς τους νὰ προσευχηθοῦν καὶ νὰ μεριμνήσουν γιὰ τὰ ὅσα ἐποίησε ὁ Θεὸς Δημιουργός. Ἀπὸ τὸ 1989, μὲ τὴν ἔμπνευση τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Δημητρίου, κάθε 1η Σεπτεμβρίου τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἑορτάζει τὴν ἔναρξη τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, μὲ εἰδικὴ προσευχὴ γιὰ τὴν προστασία τῆς δημιουργηθείσης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσεως. Ἀπὸ τὸ 1992, μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, ὅλες οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ἀποδέχθηκαν καὶ ἀκολουθοῦν τὴν ἴδια παράδοση.

Σὺν τῷ χρόνῳ, τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνταποκρίθηκε στὴν ἔκκληση αὐτή, ἐνῷ πιὸ πρόσφατα, ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἀγγλικανικὴ Κοινωνία ἔχουν καὶ αὐτὲς υἱοθετήσει τὴν ἐν λόγῳ παράδοση. Σήμερα, ἀναρίθμητες ἐνορίες καὶ πιστοὶ ἀκολουθοῦν τὴν ἴδια πρακτικὴ στὶς κοινότητες καὶ ζωὲς τους. Πλέον, σὲ κάθε ἄκρη τῆς γῆς, διακρίνουμε ἁπτὰ δείγματα τῆς μολύνσεως τοῦ περιβάλλοντος τὸ ὁποῖο καλούμεθα νὰ σώσουμε, καθὼς καὶ τῆς καινῆς κτίσης, τὴν ὁποία καλούμεθα νὰ προβάλλουμε.

Ὅλες αὐτὲς οἱ πρωτοβουλίες ἀποτελοῦν θετικὰ σημεῖα μιᾶς ἀφύπνισης, ὅμως ὑπάρχουν πολλὰ ἀκόμη τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ γίνουν. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία βασίζεται, σὺν τοῖς ἄλλοις, στοὺς λειτουργικούς, πατερικοὺς καὶ πνευματικοὺς θησαυροὺς της, γιὰ τὴν διαμόρφωση μιᾶς εὐαίσθητης καὶ βαθιᾶς θεολογίας τῆς δημιουργίας, τονίζοντας τὶς εὐχαριστιακὲς καὶ ἀσκητικὲς διαστάσεις τῆς μέριμνας γιὰ τὴν κτιστὴ δημιουργία καὶ ἐξαίροντας τὸν ρόλο τοῦ ἀνθρώπου ὡς «ἱερέα τῆς δημιουργίας».

Ἡ πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1989 ὑπῆρξε ὄντως ποικιλοτρόπως προφητική. Τὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ τὴν κλιματικὴ ἀλλαγὴ καὶ τὴν ὑπερθέρμανση τοῦ πλανήτη ποὺ βιώνει ὁ κόσμος ὡς αὐτόπτης μάρτυρας ἔχουν ἐξελιχθεῖ ἐπὶ τὰ χείρω καὶ ἔχουν ὀξυνθεῖ. Οἱ προβλέψεις τῶν ἐπιστημόνων ὑπῆρξαν ἀκριβεῖς, μολονότι ἦταν συγκρατημένες. Ταυτόχρονα, ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὀφείλουμε νὰ ὁμολογήσουμε τὴν ἀποτυχία μας, νὰ ἐνσωματώσουμε τὴν θεολογία μας στὴν καθημερινότητὰ μας. Τώρα, τὰ προβλήματα αὐτὰ ἔχουν γίνει πιὸ ἔντονα, ἐνῷ ἡ σημερινὴ πρόκληση ἀπαιτεῖ μιὰ πιὸ ἐπείγουσα ἀνταπόκριση ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμως, ἡ ὀφειλόμενη ἀπάντησὴ μας συναντᾶ παντοῦ δυσκολίες καὶ ἐμπόδια, διότι εἴμεθα δέσμιοι μιᾶς καταναλωτικῆς νοοτροπίας, ἡ ὁποία ἐξιδανικεύει τὴν ἁπλησία καὶ οὐσιαστικὰ κινεῖται στοὺς ἀντίποδες τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀντιτιθέμενη στὸ πνεῦμα τῆς κοινωνικότητος καί φιλανθρωπίας. Ἀντιθέτως, καλούμεθα νὰ μετάσχουμε τῆς «κοσμικῆς λειτουργίας» τῆς δημιουργίας (Ἅγ. Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής), ὅπου «πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον» (Ψαλμός 150, 6), ὅπου «οἱ οὐρανοὶ... καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη... αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου» (πρβλ. Ψαλμός 148, 4-13) καὶ ὅπου κάθε σταγόνα ὕδατος καὶ κάθε κόκκος τῆς ἄμμου προσφέρουν δόξα καὶ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Ποιητοῦ καὶ Πλάστου μας.

Φυσικά, ὅλοι μας ἀναγνωρίζουμε ὅτι δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ βεβηλώνουμε τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργηθεῖσα κτίση, ἡ προέλευση καὶ μοίρα τῆς ὁποίας εἶναι ἀδιαίρετα ταυτισμένη μὲ τὴν δικὴ μας. Αὐτό, ὅμως, τὸ ὁποῖο ἀρνούμεθα, πρὸς τὸ παρόν, εἶναι νὰ προβοῦμε στὸ ἑπόμενο ἀναγκαῖο βῆμα, σύμφωνα μὲ τὴν ἰδιότητὰ μας ὡς ἱερεῖς τῆς δημιουργίας, τὸ ὁποῖο συνεπάγεται τὸν καθαγιασμὸ τοῦ κτιστοῦ κόσμου ὡς προσφορὰ στὸν Δημιουργὸ του. Ἡ ἀποφυγὴ τῆς βεβήλωσης ἀποτελεῖ ἁπλῶς μία ἐν μέρει ἀπάντηση στὴν οἰκολογικὴ κρίση. Ἡ ἀποδοχὴ καὶ συνεργία στὸ ἔργο τοῦ καθαγιασμοῦ ἀποτελεῖ τὴν ἐκπλήρωση τῆς θείας ἐντολῆς τοῦ «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν» τὴν γῆ (Γεν. 2, 15). Ἕνας τέτοιος καθαγιασμὸς καὶ μία τέτοια προσφορὰ στὸν Θεό (ὅπως δηλοῦται στὴν Θεία Λειτουργία κατὰ τὴν ἐκφώνηση «τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα»), ἀπελευθερώνει, ἐπίσης, τὴν μεταμορφωτικὴ προοπτικὴ καὶ ἀνορθωτικὴ ἰδιότητα συμπάσης τῆς κτίσεως, πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ τελείωσιν. Ὅμως, γιὰ νὰ ἀποκαταστήσουμε τὴν γῆ, πρέπει πρῶτα νὰ ἐξαγνίσουμε τὶς καρδιὲς μας καὶ νὰ μεταμορφώσουμε τὶς συνήθειὲς μας. Κάθε πράξη βεβήλωσης τοῦ σώματος τῆς κτίσης ἀποτελεῖ, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, ἀπαξίωση τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀντιθέτως, ὅταν ἐπιδεικνύουμε σεβασμὸ καὶ φροντίζουμε γιὰ τοὺς φυσικοὺς πόρους, τότε δυνάμεθα νὰ ἀρχίζουμε, νὰ διακρίνουμε τὴν ἐπὶ γῆς βασιλεία «ὡς ἐν οὐρανῷ» (ἀπὸ τὴν

Κυριακὴ Προσευχή).

Ὅπως γράφει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος, ἡ κλιματικὴ ἀλλαγὴ ἐπηρεάζει τοὺς πάντες. Ἐὰν δὲν λάβουμε ἄμεσα καὶ ριζοσπαστικὰ μέτρα γιὰ τὴν μείωση τῶν ἐκπομπῶν ρυπογόνων ἀερίων, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ ὑπερβολές, σχετιζόμενες μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ τρόπου ζωῆς μας, ὁ ἀντίκτυπος θὰ εἶναι ἄμεσος καὶ ἀνησυχητικός. Συνεπῶς, ἡ κάθε ἐνορία καὶ ὁ καθεὶς ἐξ ἡμῶν ὀφείλει νὰ ἀναζητήσει τρόπους νὰ προσεύχεται καὶ νὰ μεριμνᾶ γιὰ τὴν θεόθεν δημιουργηθεῖσα κτίση, ἀκολουθῶντας τὶς βασικὲς ἀρχὲς τῶν Γραφῶν, τῆς θεολογίας καὶ τῆς παράδοσης ὅσον ἀφορᾶ στὴν σχέση μας μὲ τὸν φυσικὸ κόσμο, ἐξετάζοντας ἀλλαγὲς στὶς στάσεις καὶ συνήθειὲς μας, σχετικὰ μὲ θέματα διατροφῆς καὶ μετακίνησης, μειώνοντας τὴν κατανάλωση τῶν ὀρυκτῶν καυσίμων καὶ ἐπιλέγοντας ἐναλλακτικὲς πηγὲς ἐνέργειας γιὰ τὸν φωτισμὸ καὶ τὴν θέρμανση, ἀλλὰ καὶ παράλληλα σχηματίζοντας καὶ προβάλλοντας τὴν εὐαισθητοποίηση σχετικὰ μὲ τὰ θεῖα δῶρα τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ ἀέρα.

Καλεῖται καὶ παροτρύνεται ἡ κάθε ἐνορία καὶ κοινότητα νὰ εἰσέλθει σὲ ἕναν καρποφόρο διάλογο ποὺ νὰ σχετίζεται μὲ τὴν σύγχρονη πρόκληση τῆς ἐποχῆς μας.

Μετὰ πατρικῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης,

† ὁ Ἀμερικῆς ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ